

ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Содржина во овој број:

1. Настани кои го одбележаа финансискиот пазар изминатиот период
 - 1.1. Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија
 - 1.2. Пазар преку шалтер
2. Пазар на државни хартии од вредност
 - 2.1. Примарен пазар
 - 2.2. Секундарен пазар
 - 2.2.1. Македонска берза
 - 2.2.2. Пазар преку шалтер
3. Календар на аукции трет и четврт квартал 2006
4. Овластени директни учесници (податоци, контакти и провизии)
5. Контакти

1. НАСТАНИ КОИ ГО ОДБЕЛЕЖАА ФИНАНСИСКИОТ ПАЗАР ИЗМИНАТИОТ ПЕРИОД

1.1. Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија

Каматните стапки на државните хартии од вредност (ДХВ), како најсигурен и најликвиден инструмент, во изминатиот период бележат пониско ниво од соодветните споредбени инструменти како што се орочените денарски штедни влогови во банкарскиот сектор.

Што се однесува до движењето на каматните стапки посебно кај 3-месечните ДХВ може да се констатира дека истите после падот во првата половина на јули од 6,34% на 5,96%, во втората половина на јули и во текот на август се задржаа на едно стабилно ниво движејќи се во интервалот од 5,96% – 5,97%, со тенденција овој тренд да се задржи и во наредниот период.

Исто така и кај 6-месечните ДХВ се задржа трендот на намалување на пондерираните каматните стапки кои од 6,92% во јуни, се намалија на 6,73% во јули односно 6,56% во август.

Сепак, гледано наназад, движењето на каматните стапки во изминатите 12 месеци бележи рапиден пад. Илустративно, пондерираната каматна стапка на 3-месечните државни записи во август 2005 година изнесуваше 10,24%, додека на истата аукција во 2006 година пондерираната каматна стапка се намали за повеќе од 4 процентни поени и истата изнесуваше 5,97%. Кај 6-месечните записи каматната стапка во август 2005 изнесуваше 10,88% и со перманентно намалување на каматната стапка во текот на годината во август 2006 истата изнесуваше 6,56%. Трендот е сличен и кај останатите државни хартии од вредност.

1.2. Пазар преку шалтер

Со донесувањето на Правилата за начинот и постапката за тргување и порамнување на трансакции со хартии од вредност (Службен весник бр. 71/06), од 1.7.2006 година се креираше транспарентен секундарен пазар и за долгорочните државни хартии од вредност (освен обврзниците за старо девизно штедење и обврзниците за денационализација). На овој начин, на сопствениците на долгорочни хартии од вредност им се овозможи, покрај на Македонската берза АД Скопје да можат со своите хартии да тргуваат и на пазарот преку шалтер, пред рокот на нивно достакување.

Дополнителна предност на овој пазар е тоа што тргувањето не е оптоварено со трансакциони трошоци, а порамнувањето на државните хартии од вредност се врши во реално време.

Од овие причини, профункционирањето на овој сегмент од пазарот на државни хартии од вредност предизвика зголемен интерес кај сопствениците на долгорочни хартии од вредност, што може да се забележи од големиот број на трансакции кој се извршија во периодот јули-август (вкупно 33), што е многу поголем обем на тргување спореден со тргувањето на краткорочните ДХВ на овој пазар (вкупно 2 трансакции).

На пазарот преку шалтер на долгорочните ДХВ се тргуваше со обврзницата со ISIN MKMINF20G028 чиј принос до достакување при нејзиното издавање изнесуваше 9,438. Вкупниот обем на тргување изнесуваше 114 милиони денари и се постигна просечен принос до достакување од 9,227.

2. ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

2.1. Примарен пазар

Резултати од аукции на ДХВ за јули 2006

	3 месеци			6 месеци
	DZ2006/12-91	DZ2006/13-92	DZ2006/14-91	DZ2006/07-182
ISIN код	MKMINFDZ 6126	MKMINFDZ 6134	MKMINFDZ 6142	MKMINFDS 6075
Денови на достакување	76	92	91	182
Дата на аукција	04.07.2006	11.07.2006	25.07.2006	11.07.2006
Дата на достакување	20.09.2006	12.10.2006	25.10.2006	10.01.2007
Максимална каматна стапка	6,49	6,98	6,28	6,99
Минимална каматна стапка	5,80	5,50	5,50	6,00
Просечна каматна стапка	6,28	6,34	5,96	6,73
Просечна цена	98,6910	98,4065	98,5152	96,7091
Понуда	730.000.000	1.300.000.000	1.300.000.000	350.000.000
Побарувачка	988.600.000	1.245.030.000	2.025.660.000	537.370.000
Реализација	730.000.000	1.245.030.000	1.300.000.000	350.000.000
Bid to cover ratio	1,35	1	1,56	1,54
Доставени понуди	32	54	58	17
Прифатени понуди	20	54	22	12

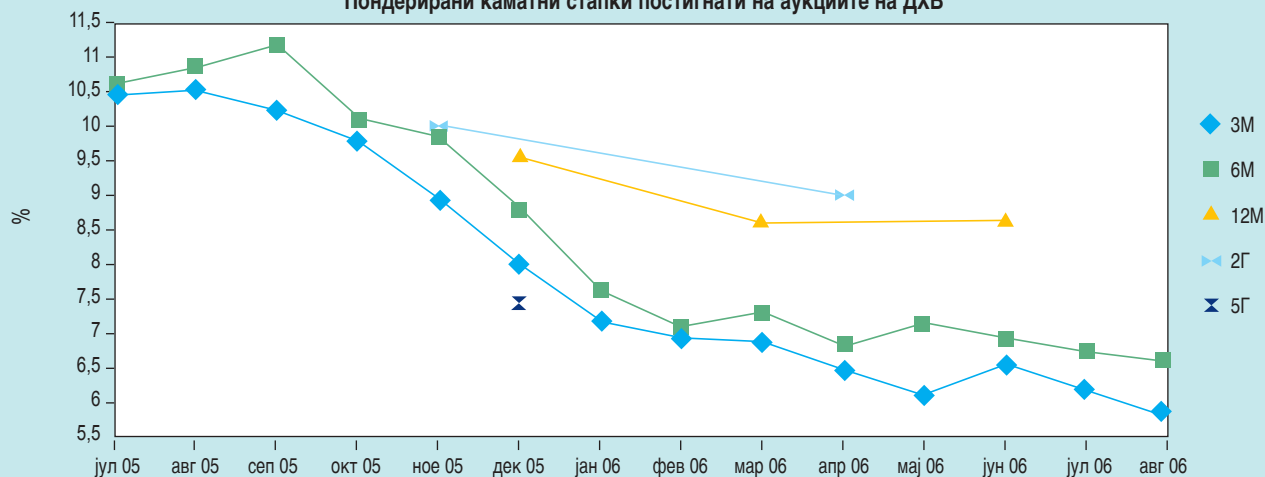
Резултати од аукции на ДХВ за август 2006

	3 месеци		6 месеци
	DZ2006/15-91 MKMINFDZ 6159	DZ2006/16-91 MKMINFDZ 6167	DZ2006/08-182 MKMINFDS 6083
ISIN код			
Денови на достасување	91	91	182
Дата на аукција	08.08.2006	22.08.2006	08.08.2006
Дата на достасување	08.11.2006	22.11.2006	07.02.2007
Максимална каматна стапка	6,19	6,50	7,29
Минимална каматна стапка	5,49	5,47	6,00
Просечна каматна стапка	5,97	5,96	6,56
Просечна цена	98,5124	98,5148	96,7905
Понуда	700.000.000	800.000.000	400.000.000
Побарувачка	908.970.000	942.610.000	351.790.000
Реализација	700.000.000	800.000.000	351.790.000
Bid to cover ratio*	1,3	1,18	1
Доставени понуди	44	67	26
Прифатени понуди	38	61	26

* овој коефициент ја прикажува покриеноста на реализацијата со побарувачката

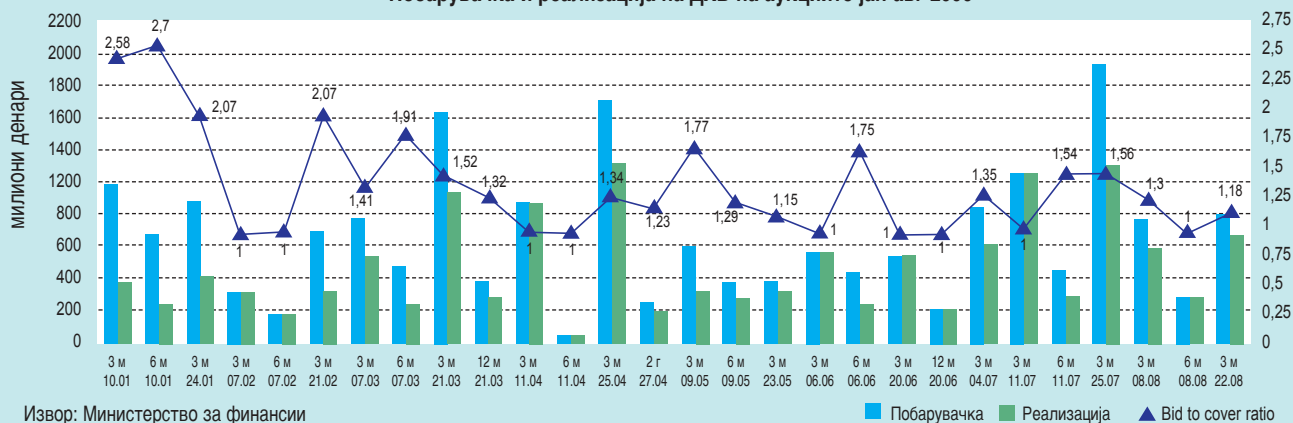
Извор: Министерство за финансии

Пондерирани каматни стапки постигнати на аукциите на ДХВ

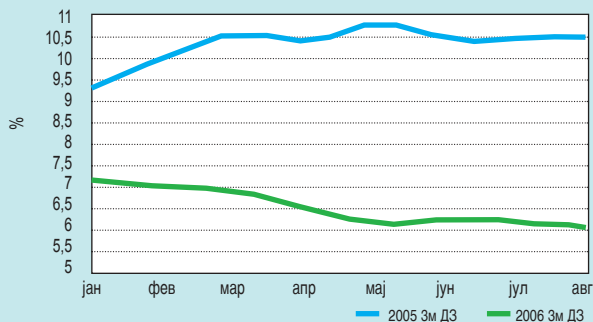
Извор: Министерство за финансии

Побарувачка и реализација на ДХВ на аукциите јан-авг 2006

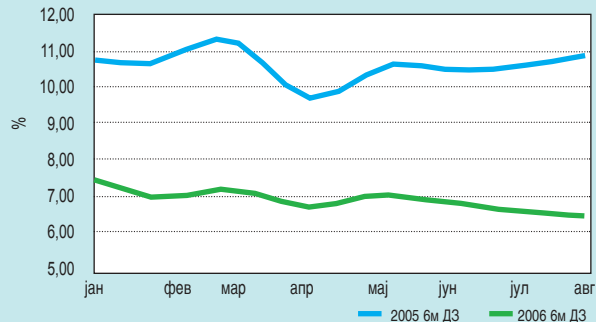
Извор: Министерство за финансии

Пондерирани каматни стапки на 3м ДЗ
јан-авг 2005 и 2006

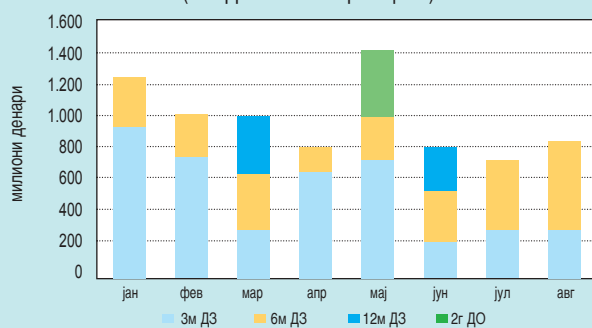
Извор: Министерство за финансии

Пондерирани каматни стапки на 6м ДЗ
јан-авг 2005 и 2006

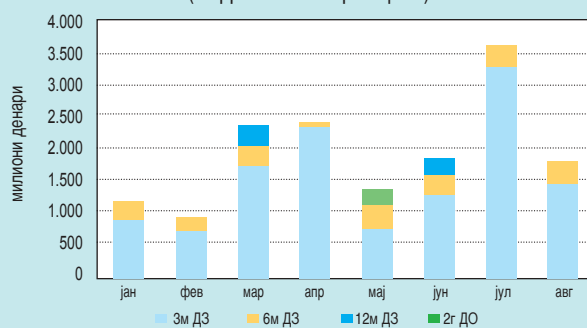
Извор: Министерство за финансии

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(без ДЗ за монетарни цели)

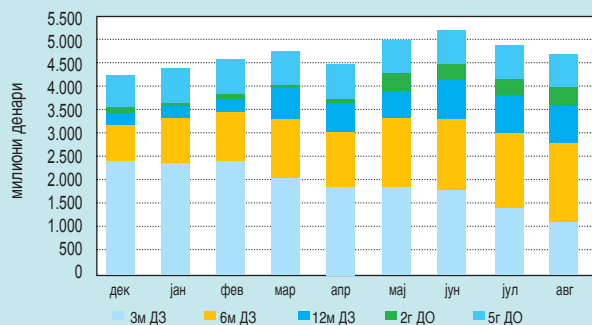
Извор: Министерство за финансии

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(со ДЗ за монетарни цели)

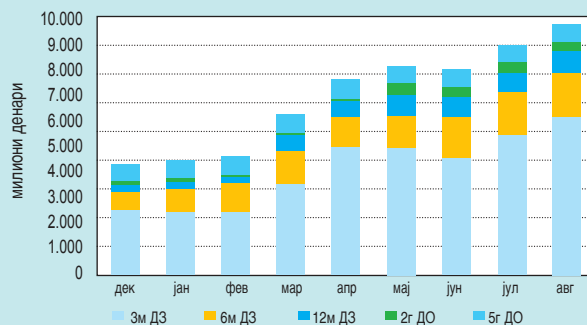
Извор: Министерство за финансии

Состојба на недостасани ДХВ
(без ДЗ за монетарни цели)

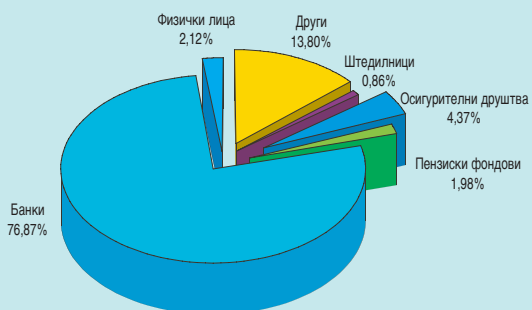
Извор: Министерство за финансии

Состојба на недостасани ДХВ
(со ДЗ за монетарни цели)

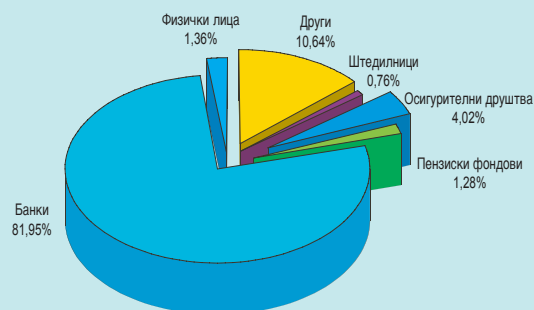
Извор: Министерство за финансии

Сопственичка структура на недостасани ДХВ јуни 2006

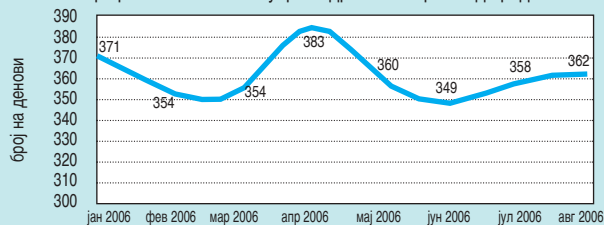
Извор: Министерство за финансии

Сопственичка структура на недостасани ДХВ август 2006

Извор: Министерство за финансии

Просечно време на достасување (Average time to maturity-ATM*) на портфолиото со континуирани државни хартии од вредност

Извор: Министерство за финансии — Просечно време до достасување на ДХВ

*Average time to maturity (ATM) е индикатор кој го покажува ризикот од рефинансирање кој е особено релевантен кога достасаниот долг е потребно да се рефинансира со дополнителна емисија на нов јавен долг. ATM ја покажува просечната должина на време кога хартијата од вредност доспева и ја укажува сензитивноста на фондовите со фиксен приход врз промената на каматните стапки. Доколку просечната должина на време кај ATM е поголема, истата имплицира на поголемата чувствителност на промената на каматните стапки.

2.2. Секундарен пазар

2.2.1. Македонска берза

Duration*	Државни обврзници							
	Државни записи		2 години		5 години		Вкупно	
	30 ^{ти} јун	31 ^{ви} авг	30 ^{ти} јун	31 ^{ви} авг	30 ^{ти} јун	31 ^{ви} авг	30 ^{ти} јун	31 ^{ви} авг
	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006
Просеч. ден.	99,89	104,52	595,67	533,62	1.505,73	1.443,73	296,64	309,78
Просеч. год.	0,27	0,29	1,63	1,46	4,13	3,96	0,81	0,85

*Duration е индикатор кој го покажува ризикот од промената на каматните стапки. Попрецизно, овој показател покажува колку брзо промените на каматната стапка би влијаеле на трошокот на долгот, односно која е промената на вредноста на хартијата од вредност со фиксен приход како резултат од 1% промена на каматните стапки. Кај индикаторот исказан во години Duration од 5 години значи дека вредноста на хартијата од вредност би се зголемила за 5%, доколку каматните стапки се намалат за 1% и обратно.

ПРЕГЛЕД НА ТРГУВАЊЕ СО ОБВРЗНИЦИ НА МАКЕДОНСКА БЕРЗА АД СКОПЈЕ

јули 2006	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕУР)	Промет (Денари)	Промет ЕУР	Принос до достасување на обврзниците
PM01	87,00	86,30	86,90	31.07.2006	835.463	44.291.687	724.133	7,85
PMДЕН01	84,30	83,80	84,30	27.07.2006	1.670	85.835	1.403	7,66
PMДЕН02	83,00	82,00	82,30	27.07.2006	45.335	2.288.345	37.411	7,68
PMДЕН03	81,00	80,00	80,50	27.07.2006	276.336	13.615.160	222.599	7,66
PMДЕН04	80,00	78,80	79,00	31.07.2006	347.011	16.793.900	274.564	7,58
PMДЕН05	80,00	78,00	78,79	31.07.2006	672.722	32.371.387	529.245	7,01

август 2006	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕУР)	Промет (Денари)	Промет ЕУР	Принос на достасување на обврзниците
PM01	87,10	86,50	87,10	31.08.2006	1.001.965	53.276.657	870.895	7,95
PMДЕН01	83,80	83,80	83,80	14.08.2006	675	34.598	566	8,03
PMДЕН02	83,00	82,20	83,00	29.08.2006	86.182	4.343.246	71.004	7,55
PMДЕН03	81,20	80,30	81,20	31.08.2006	328.024	16.245.020	265.542	7,54
PMДЕН04	79,90	79,00	79,60	31.08.2006	805.402	39.168.397	640.301	7,49
PMДЕН05	79,80	77,50	78,86	31.08.2006	631.379	30.323.402	495.737	7,08

Извор: Македонска берза АД Скопје

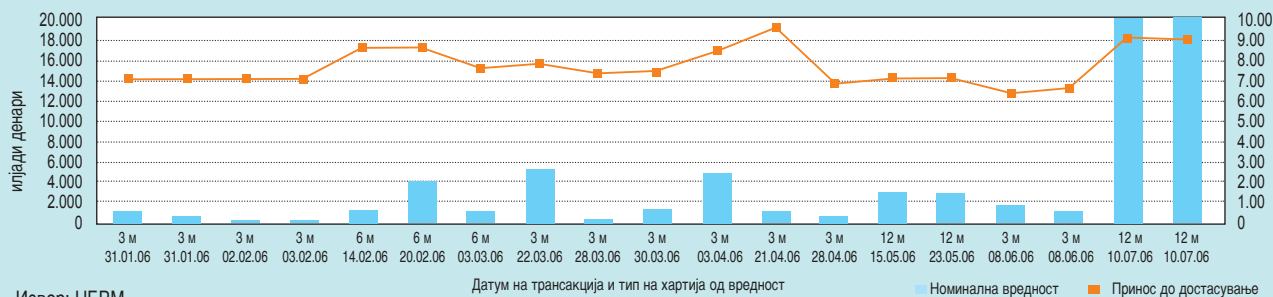
СТРАНСКИ ИНВЕСТИТОРИ НА ОФИЦИЈАЛНИОТ ПАЗАР НА БЕРЗАТА ВО 2006 ГОДИНА

Странски инвеститори	јан 2006	фев 2006	мар 2006	апр 2006	мај 2006	јун 2006	јул 2006	авг 2006
Обврзници *	11,28%	11,48%	11,22%	11,65%	11,70%	10,44%	10,46%	10,51%

* Состојба на крајот од секој месец, добиени од Централниот депозитар за хартии од вредност, а која се однесува на учество на странските инвеститори во вкупната номинална вредност на обврзниците на секундарниот пазар.

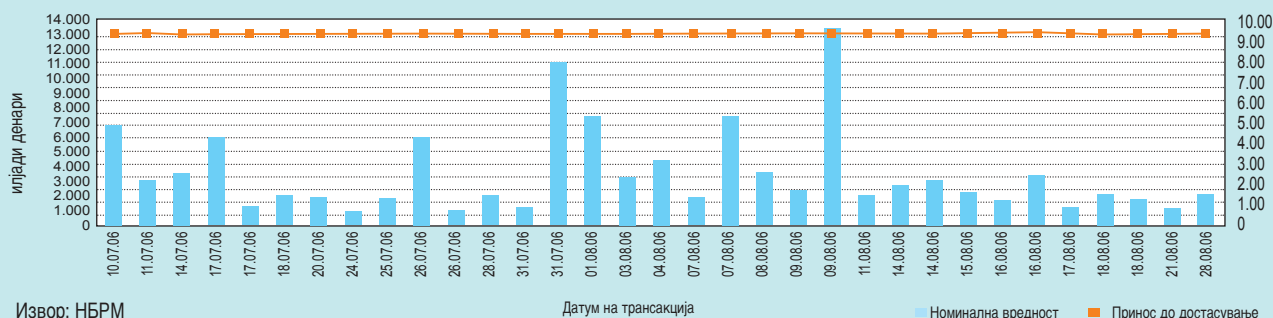
2.2.2. Пазар преку шалтер

Склучени трансакции на пазарот преку шалтер на ДЗ во периодот јан-авг 2006

Извор: НБРМ

Склучени трансакции на пазарот преку шалтер на ДО во периодот јул-авг 2006

Извор: НБРМ

3. КАЛЕНДАР НА АУКЦИТЕ ЗА ТРЕТ И ЧЕТВРТ КВАРТАЛ ВО 2006

Квартал	Месец	Ознака на аукција	Датум на аукција	Датум на емисија	Датум на достасување	Денови-години на достасување
III	јули	DZ2006/13-92	11/07/06	12/07/06	12/10/06	92
		DZ2006/07-182	11/07/06	12/07/06	10/01/07	182
		DZ2006/14-91	25/07/06	26/07/06	25/10/06	91
	август	DZ2006/15-91	08/08/06	09/08/06	08/11/06	91
		DZ2006/08-182	08/08/06	09/08/06	07/02/07	182
		DZ2006/16-91	22/08/06	23/08/06	22/11/06	91
		септември	DZ2006/17-91	05/09/06	06/09/06	06/12/06
DZ2006/09-182	05/09/06		06/09/06	07/03/07	182	
DZ2006/18-91	19/09/06		20/09/06	20/12/06	91	
DZ2006/03-364	19/09/06		20/09/06	19/09/07	364	
	октомври	DZ2006/19-90	10/10/06	12/10/06	10/01/07	90
		DZ2006/10-181	10/10/06	12/10/06	11/04/07	181
		DZ2006/20-91	24/10/06	25/10/06	24/01/07	91
		DO2006/02-1008	26/10/06	30/10/06	30/10/08	02
IV	ноември	DZ2006/21-91	07/11/06	08/11/06	07/02/07	91
		DZ2006/11-182	07/11/06	08/11/06	09/05/07	182
		DZ2006/22-91	21/11/06	22/11/06	21/02/07	91
		DO2006/03-1109	23/11/06	27/11/06	27/11/09	03
	декември	DZ2006/23-91	05/12/06	06/12/06	07/03/07	91
		DZ2006/12-182	05/12/06	06/12/06	06/06/07	182
		DZ2006/24-91	19/12/06	20/12/06	21/03/07	91
		DZ2006/04-364	19/12/06	20/12/06	19/12/07	364

Извор: Министерство за финансии

4. ОБЛАСТЕНИ ДИРЕКТНИ УЧЕСНИЦИ

(податоци, контакти и провизии)

Назив	Адреса	Телефакс	Тел. број	Номинален износ	Провизија за државни записи–успешна понуда*	Провизија за државни обврзници –успешна понуда	Провизија за неуспешна понуда
Алфа банка АД Скопје	Даме Груев 1	3116–830 3135–206	3116–433	Било кој износ	0,10% (мин. 150 ден.)	0,10% (мин. 150 ден.)	
Еуростандард банка АД Скопје	27 Март бб	3224–095	3228–444	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12% (мин. 300 ден.)	300 ден.
Инвестбанка АД Скопје	Македонија 9/11	3135–367	3114–166				
Инвестбанка АД Скопје (за 3–месечни државни записи)				10,000–50,000 ден 60,000–100,000 ден 110,000–500,000 ден. 510,000–1,000,000 ден. 1,010,000–5,000,000 ден. 5,010,000–10,000,000 ден. Над 10,010,000 ден.	200 ден. фиксно 500 ден. Фиксно 1,000 ден. Фиксно 1,500 ден. фиксно 0,14% (мин. 1,500 ден.) 0,12% (мин.7,000 ден) 0,10% (мин. 12,000 ден.)		
Инвестбанка АД Скопје (за 6–месечни државни записи)				10,000–50,000 ден 60,000–100,000 ден 110,000–500,000 ден. 510,000–1,000,000 ден. 1,010,000–5,000,000 ден. 5,010,000–10,000,000 ден. Над 10,010,000 ден.	300 ден. фиксно 700 ден. фиксно 1,300 ден. фиксно 2,000 ден. фиксно 0,16% (мин. 2,000 ден.) 0,14% (мин. 8,000 ден.) 0,12% (мин. 14,000 ден.)		
Инвестбанка АД Скопје (државни обврзници)				10,000–50,000 ден 60,000–100,000 ден 110,000–500,000ден. 510,000–1,000,000 ден. 1,010,000–5,000,000 ден. 5,010,000–10,000,000 ден. Над 10,010,000 ден.		500 ден. фиксно 1,000 ден. фиксно 1,300 ден. фиксно 2,000 ден. фиксно 0,17% (мин. 2,500 ден.) 0,15% (мин. 7,500 ден.) 0,13% (мин. 15,000 ден.)	
Интернационална приватна банка АД Скопје	27 март 1	3112–830 3134–060	3119–191 3124–288	До 200,000 ден. Над 200,000 ден.	200 ден. фиксно 0,10%	0,10% (мин. 200 ден.)	200 ден.
Извозна и кредитна банка АД Скопје	Партизански одреди, 3 блок 11	3122–393	3122–207	било кој износ	0,12%	0,12%	300 ден за ДЗ и 500 ден за ДО
Комерцијална банка АД Скопје	Димитар Влахов 4	3113–494	3107–107 3111–133	било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин. 300 ден.)	300 ден.
Комерцијална инвестициона банка АД Куманово	Плошад Нова Југославија б.б	031/420–061	031/475–100 031/426–455	било кој износ	0,12% (мин.200 ден.)	0,15% (мин.300 ден.)	200 ден. за ДЗ и 300 ден за ДО
Македонска банка АД Скопје	Бул. ВМРО, 3–12/2	3117–191	3117–111	До 730,000 ден. 730,000–27,270,000 Над 27,270,000 ден. Било кој износ	800 ден. фиксно 0,11% 30,000 ден. фиксно	0,11% (мин. 800, максимум 40,000 ден)	
Охридска банка АД Охрид	Македонски просветители 19	046/254–130 046/254–133	046/206–600 046/265–330	Било кој износ	0,10%	0,10% (минимум 100 ден.)	100 ден. за ДО
Поштенска банка АД Скопје	Маркс Енгелс 3	3220–389 3163–054	3112–862 3163–354	Не работи со клиенти			
ПроКредит банка АД Скопје	Бул. Јане Сандански 109/а	3219–901	3219–900 3219–948	Било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин.300 ден.)	
Силекс банка АД Скопје	Градски сид, блок 9. локал 5	3114–891 3224–844	3115–288 3115–880	Било кој износ	500 ден. фиксно	0,12% (мин. 500 ден.)	500 ден.
Стопанска банка АД Битола**	Добривое Радосављевиќ 21	047/207–515 047/207–541	047/207–500 047/207–513	Било кој износ	0,1% (мин.200 ден.)	0,2%	200 ден. за ДЗ
Стопанска банка	11 Октомври 7	3114–503	3295–295				

Стопанска Банка АД Скопје (за 3 месечни државни записи)				10,000 денари 20,000–50,000 денари 60,000–500,000 денари над 500,000	250 денари фиксно 350 денари фиксно 500 денари фиксно 0,12%		250 денари
Стопанска Банка АД Скопје (за 6 месечни државни записи)				10,000 денари 20,000–50,000 денари 60,000–500,000 денари над 500,000	250 денари фиксно 350 денари фиксно 1000 денари фиксно 0,20%		250 денари
Стопанска Банка АД Скопје (за 12 месечни државни записи)				10,000 денари 20,000–50,000 денари 60,000–500,000 денари над 500,000	250 денари фиксно 350 денари фиксно 1250 денари фиксно 0,25%		250 денари
Стопанска Банка АД Скопје (државни обврзници)				10,000 денари 20,000–50,000 денари 60,000–500,000 денари над 500,000		250 денари фиксно 350 денари фиксно 1250 денари фиксно 0,25%	250 денари
ТТК Банка АД Скопје	Народен фронт 19/а	3236–444	3236–400	Било кој износ	0,10% (мин. 200 ден.)	0,10% (мин. 200 ден.)	
НЛБ Тутунска банка АД Скопје	12–та Ударна бригада, б.б	3105–630 3105–681	3105–601 3105–606	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12%	300 ден.
Македонска банка за подр- шка на развојот АД Скопје	Вељко Влаховиќ 26	3239–688	3114–840 3115–844	Не работи со клиенти			
Универзална инвестициона банка АД Скопје	Максим Горки 6	3286–000 3130–448	3286–100	Било кој износ	0,12%	0,12%	
Т.Ц Зираат банкеси- подружница Скопје***	Железничка 8	3110–013	3111–337	Било кој износ	0,10% (мин. 15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	0,10% (мин. 15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	

*Податоците се обезбедени од комерцијалните банки во република Македонија и истите подлежат на промени согласно деловната политика на банките.

** Сите банки наплатуваат провизија на номиналниот износ освен Стопанска банка АД Битола која наплатува провизија на дисконтираниот износ

*** Износите прикажани во ЕУР се пресметуваат во денарска противредност на денот на плаќање по курс на НБРМ.

Сите информации за провизиите на банките за купување на државните записи како и на државните обврзници во име на клиенти, Министерството за финансии на својата web страна www.finance.gov.mk редовно ги ажурира по добивање на известување од банките.

5. КОНТАКТИ

Име	Позиција	Телефон	E-mail
Маја Парнарџиева	Раководител на сектор за управување со јавен долг	02 3106 396	Maja.Parnargieva@finance.gov.mk
Ана Стојкова	Раководител на Front Office	02 3106 293	Ana.Stojkova@finance.gov.mk
Сања Манасијевиќ Манчева	Front Office	02 3106 171	Sanja.Manasijevic@finance.gov.mk
Дарко Блажевски	Front Office	02 3106 171	Darko.Blazevski@finance.gov.mk
Дејан Николовски	Front Office	02 3106 381	Dejan.Nikolovski@finance.gov.mk